

Kemijärven kaupungin lausunto koskien asetusta kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta ja hyvinvointialueiden rahoituksesta

1. Yleistä asetuksesta

Asetusluonnos täydentää lakia, mutta lausuntoaikataulu asetuksen osalta on kuitenkin erittäin lyhyt ja kun voimaantulo on määritelty 1.1.2023, niin lausuntojen läpikäynti ja mahdolliset muutokset on käytännössä haasteellista toteuttaa.

2. laskennallisten kustannusten ja lisäosien perushinnat v. 2023

Maailmantalouden, inflaation ja Venäjän hyökkäyssodan vaikutus näkyy kuntien peruspalvelujen kustannuksissa, joten peruspalvelujen valtionosuuksien perushintojen tasossa tulisi paremmin ottaa huomioon inflaation ja kustannusten kasvun vaikutus asukaskohtaiseen valtionavustusmäärään. Kuntien kustannukset kasvavat ja kunnille jää sote-uudistuksen jälkeen merkittävä kiinteistöihin sidottu korjausvelka ja peruskorjausriski, jotka vaikuttavat myös peruspalvelujen kustannuksiin. Perushintojen korotuksen tulisi toteutua seuraten paremmin kustannuskehitystä vuositasolla.

3. Syrjäisyysluvun määräytymisperusteet

Kemijärvi oli v. 2015 syrjäisyyskertoimen muutoksen yhteydessä suurimpia valtionosuuden menettäjiä, kun kerrointa pienennettiin ja pinta-alaltaan laajan ja harvaan asutun kunnan valtionosuuksista väheni syrjäisyyskertoimen muutoksen myötä vuositasolla jopa satojatuhansia euroa.

Syrjäisyysluvun kriteerit ja jako 25 km:n etäisyydelle sekä 50 km:n etäisyydellä pienentää edelleen syrjäisyyden merkitystä ja lisää pinta-alaltaan laajoille ja harvaan asutuille kunnille jäävää kustannusta. Syrjäisyyskerrointa ei saa heikentää nykyisestäään.

4. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosan määräytymisperusteet 3 §

Kertoimen toimivuus ja jaon tuoma lisävaltionosuus voi monissa kunnissa jäädä toteutumatta, koska kuntien hytetu-työn raportointi on monissa kunnissa ollut vielä koordinoimatonta ja ei suunnitelmallista eli annetut vastaukset ovat poikenneet oleellisesti toteutuneesta toiminnasta. Kunnat kuitenkin panostavat toimintaan ja tehtäviin myös strategisella tasolla ja toivottavasti raportointi tulee tätä ja valtionosuuden lisäosan perusteiden toteutumista.

5. Kuntien peruspalvelujen hintaindeksi 4 § 8 §

Kuntien peruspalvelujen hintaindeksin perusteena olevien kustannusten painorakennetta tulisi tarkastella tiheämmin nykyisen 5 vuoden syklin sijaan. Toimintaympäristön muutokset, maailman talouden tilanne, kustannuskehitys inflaation vuoksi ja muut muutokset vaikuttavat kustannusten painorakenteeseen ja siksi tiheämpi tarkasteluväli on perusteltua, vaikkakin VM:n ennusteita käytetään arvioitaessa kustannustason muutosta. Ennusteissa tulisi olla nykyistäkin ajantasaisemmat pohjatiedot käytettävissä.

6. Verotuloihin perustuvassa valtionosuuden tasauksessa huomioon otettavat verotulot 5 §

Verotuloihin perustuvassa valtionosuuden tasauksessa huomioon otettavina kiinteistöverotuloina ei saisi olla vesivoimalaitosten kunnille maksama kiinteistövero, johtuen määrätyn veron kompensatiosta vesivoimatuotannon haitoista ao. kunnille. Haitat ovat mm. säännöstelystä johtuvia maankäytön, elinkeinojen, virkistyskäytön haittoja.

7. Kotikuntakorvausta koskevien tietojen toimittaminen

Koski -tietovarannon käyttäminen on toimiva tapa ilmoittaa esi- ja perusopetuksessa olevien lasten määrät ja kotikunnat.

8. Siirtolaskelmissa huomioon otettavat verotulot 7 §

Maksuunpantujen verotulojen käyttö laskelmissa on oikea menettelytapa.

9. Takautuvien palkkaharmonisaatiokustannusten huomioon ottaminen siirtolaskelmissa 7 §

Asetusluonnoksessa kirjattu vuosien 2021-2022 mahdolliset palkkaharmonisaatiokustannukset ja niiden erittely on hyvä esitys, jotta kuntien kustannukset eivät siirtolaskelmissa vääristy ja aiheuta ylimääräistä tulonsiirtoa. Hyvinvointialueella tapahtuva palkkaharmonisaatio tulee kattaa erillisrahoituksella, ei kuntien rahoituksella. Velvoite kunnille ilmoittaa tiedot vuoden 2023 kesäkuun loppuun on riittävä tilinpäätöstietojen valmistuttua.

Kemijärvellä 28.11.2022

KAUPUNGINHALLITUS